

લીલાવતી સંગીત

સુત્રધાર-તૈયાર છે જઈ જમજે, બળવજે તુજ કામ ઉલટ ધારી
 હર્ષ પ્રસંગે રંગે, બતાવજે તુ ચતુરાઈ તારી;
 વીદુષક-આતે ગણવું નાટકકે ભવાઈ ઘણા બહેમી બેઠા બહેમ ખાઈ
 સુત્રધાર— ગીતી-લાવણી.

અણુ સમબુ જન સમજે, નાટયકજાને ભવાઈ સમ લેજે,
 કુવાનું મેડક જે, મહાસાગરની મઝા ક્યાંથી દેજે !
 કવીવર મને ન ડરશે મુખ છો નીંદે ઉત્તમ નાટકને,
 શેલડી નહીં સુકાશે, ગર્ધવ કરે અનાદર સાકરને;
 વીદુષક— ત્રીતાળી આપાઈ

સત્ય કહેવાથી નહીં સમબજે નજરે ભેવાથી ખાતરી થાએ
 સુ—બહાલી કરે શા મન પિયાર.....
 નદી—.....બહાલા હુંકમે છુ તૈયાર
 સુત્ર—વર્ણવેા ને પ્રયોગ આદીસ.....
 નદી—.....પતી વચન ચઢાવું શીશ.

(શ્રી જગતપતી પ્રભુ આપ સન્મતી) એ રાહ.
 છા વિજય વરા પ્રભુ પાર્શ્વજીન ખરા
 આપ ત્રીવીધિ તાપ કાપેા શ્રી સોહકરા
 વિભુ ! વિસરામી અંતરજામી સમરીએ સૌ સાથ
 હ અરવિંદ વિનયથી વંદુ, જોડી હેતે હાથ—શ્રી૦
 ન ક્ષેત્ર છે જંબુ દ્વીપમાં, ગંગા ધંદ અનુસાર
 શમળી સુંદર નગરી ૦

નગર સેઠ છે વણીક સદાકુળ, નીજ સુત સુમતી વીલાસ
 લલના તેની લીલાવતી જે બુદ્ધિ પુણ્ય પ્રકાશ—શ્રી૦
 આહિરણ્ય બાની અજબએ આપે, કાંબળ ઝોડી અંગ
 અનોપમ બુદ્ધિથી તબબોયે, સ્વામી વેશ્યા સંગ—શ્રી૦
 ગણીકા તબવી નીજધર લાવી, ભરમાની નીજ કંથ
 સંસાર સુખને પામી રહેજે, પછી આદર્યો સંજમ પંથ—શ્રી૦
 તેહ દંપતી પામ્યા દેવપદ, નાટક એહનું આજ
 લાવ ધરી ભજવું ભગવંતા, કરો સદ્ગુણ જીતરાજ—શ્રી૦
 વીદુ-વખત થયો હવે જાઉં રાંધવા સદ્ગુણ રાંડને ઘેર
 શેઠાણી સેજલદે સારાં, લાડુ તણી છે લંડર—શ્રી૦
 સર્વ પાત્રો—સ્વધર્મી સજ્જનો ઉપકાર આપનો
 પધારીને કૃપા કરી સર્વે સલાજનો

પ્રવેશ ૧ લો.

સદાકુળ—(રાગ ઇંદ્ર સલાનો—રાજા હુમે કામકા) એ રાહ
 પ્રાણ પ્રિયા મમ પુત્ર આપણો, પ્યારો સુમતી વીલાસ
 વય નાનીમાં નિપુણ થયો અતિ, કરીને શાસન અભ્યાસ
 શ્રીજીન શાસન અદ્વા જેને, સદગુણથી સંજોગ
 પુણ પ્રભુની પ્રતિ લીન પ્યારી કરે છે એ વિધીયોગ
 સેજલદે—પ્રાણપતિ ... કદાચ પુણ્યથી આપ્યો એવે
 દિવસ
 રો વર સુવ

મીઠા વચનો મનમોહનનાં વાણી અમૃત અનુસાર
એ કુળ દીપકને અવલોકી ખણું સફળ સંસાર
સ-જરી ન બોલે જુઠું મુખથી હુકમ પાળે હમેશ
સેજ-કમણુમારો કદી રીસાઈ કવચીત ન કરે કલેશ

લોગવશે એ ભાગ્યશાળીમમ વૈભવ વીવીધ પ્રકર
સ-સંતા પાળશે રનેડુ ધરી તે શ્રાવક ધર્મ આચાર
સેજલહે-(ગરબી દીપચંદી-અબોલા શાને) એ સહ

સાસન દેવી સંરક્ષે પ્રિતે એ ટેકો
સદા-ઠહાલો લાગે વિનિત અતિશે એ ટેકો

હરિજન તળી નહીં દોસ્તી દીસે મળે ન વ્યસન લવલેશ; ઠહાલો
શોખીલો પણુ સુબડ એ ધણો છે, લાડકો સુમતી સુવેશ ઠહાલો
સેજ-માલમ મુજને છે ઠહાલાં વાલમ કરતો વરણાળી વીશેશ-શા.

સુન સારો મમ શોખીન દીસેએ અપલક્ષણુ નહીં લેશ-શાસન.
પુન્યશાળી બુદ્ધિશાળી બાળુડો, જીવને વરસ હબર-શા.
અધિક ઠહાલોમમ આંખેની કીકીથી, દીપક જીવનહાર-શા.

સદા-ચંદન ગુઆને અત્તર અરગળા વિલેપે અંગે આપ-ઠહાલો
નીત્ય દોહાવે ઘોડાની ગાડીઓ, પુન્ય પુરવને પ્રતાપ-ઠહાલો
સેજ-એનો છે પૈસો આ સરવે, ખરે ધરી ખુબખાંત-શા.

ઉચાટ અંગે જતાં જરી આઘો, નિરખ્યાથી મનને નીરાંત-શા.
દા-વધારથી શોભા શ્રીજીનશાસન, વડોથયે વિદ્વાન-ઠહાલો
દીસે કુશળએ સફળ કળામાં, દેશે મહિપતી માન-ઠહાલો

સેજ-સુખીઆં આપણુ જોથી અતીશે, કુળ સીપકએ કુંભાર સા.
 સદા-વણીવીએ શી વાત સુપુત્રની, સુખથી વારંભવારે-બહાલો
 મો-(પ્રવેશ કરી) ગીતી-લાવણી.

શેઠજી સમય થયો છે, લોજન કરવા પધારીએ ભાવે

સદા-જા બોલાવ્યું સુમતીને.....

સેજ-.....જમતાં હમને એ વીણુ નહીં ફાટે

મોક-હો જમ્યા છે એ. જાણે સ્વાસ્થીઆ સંગે ફરવા

સદા-આલો ત્યારે આ આવ્યા.....

સેજ-.....ઘાંટા કાઢે અમથા શું કરવા

પ્રવેશ ૨ જો.

સુમતીવીલાસ-(ખુશ રહો સનમજા) એ રાહ

રાજજન સુણુ સંઘ્યા સમય રહેલને સારે,

જઈએ ફરવા ફાંકડા થયું મન મારે

ઘોડાની ગાડીએ મોજરોજ મારે છું,

પણુ આજે ચાલતાં જવા મન ધારે છું.

સ્વા-મરજી જે તમારી તેજ મરજી છે મારી,

આપો અંગરખુ તમે અરજી સ્વીકારી;

આવી શું સેલ કરી પાછા નેવારે,

જાવું છે જમવા પછી શેઠજી મારે

મુમ-જમવાને બાજે તને કાણુ રોકે છે.....

મોઠ-..... આપાની આગળ બેઠમણ શું કહે છે

સ્વાથ-મુકી દે આ લે પેલી ફક્કડ પહેરૂ.....

ને-..... ઘોલીયુ પહેયું આ અરે શેઠણ કેરૂ

મુમ-ફરવા બાવું છે પહાર હમારે બેને.....

મોઠ-..... નેધએ તો નેધતા આપ જુતીઓ બેને

નેધ-ઓરડે પેલે જઈ જુવો જુતીઓ જડશે,

આનું આ અંગરણુ આજ પહેરવું પડશે;

સ્વા-નહાના એ નેડા નહી પહેરતાં ફાવે ... ..

મો-... .. અક્કરમીના પગમાં ક્યાંથી એ આવે

સ્વા-જોધએ નહી નેડા અડવે પગે હમે જઈશું

શેઠને કાજ શું કરવું એટલું સહીશું

નેધ-પાન ખીડી દ્યો પણ તમે સોપારી સાથે

મારીને લલકો બાઓ શેઠ સંગાથે

સ્વા-પુખડું અત્તરનું લાવ્ય કાનમાં ઘાલુ

બની શેઠ ખરાખર આપે બજારે ચાલુ

નેધ-શેઠ સ્વારથીઆનો કેમ વીશ્વાસ ધરે છે

પટાવી પૈસા એ પ્રપંચી પેટ ભરે છે

કે-ભેવાને આજે નેધતા પાછળ જઈએ

કરી ખરી ખાતરી આજ શેઠને કહીએ

પ્રવેશ ૩ જો.

કપટકથા—

ગીતી—લાવણી.

શા માટે સખી મારી કમસેના તું બપાકુળ થઈ વાર
 ચાર કોણુ ઇચ્છે તું દીલ કુપાવે સુજથી શા સાર
 કામ-ગાહાપણ તાર જાણ્યું જાણી કપાકામ રાં પુછે છે:
 દીલ નવ ગોઠ કપાંઈ કામ શત્રુ સખી મુજને પજવે ।
 જાતલાંબો જે તુજને કતો આંબો કાચ્ય સંધ્યા કાળે
 મમ મન મંદીર આવી વીરહાતોથી સખી મન જાળે
 કપટ-ઘોળખીએ સખીએને જાત વણીકાં સો મત નહી કરવી
 જાતીએ સ્વારથીઆ કરીયારી ધન આશા પરકુરવી

કમસેના— (સખી સુઝે ન કાંઈ) એ રાહ

સખી કરે શું હવેરે

ચીત હરી ગયો ચતુર સરદાર, પ્રેમી દીલદાર-જહેની
 વશી રહ્યો મન પ્રાણ મારી ગયો મને પ્રેમ જાણ
 ધારી પ્રતિજ્ઞા આજ, ભગવત હાથ છે લાજ-ચિત્ત
 સાચી છું હું સતી, ધારે તેહ વિજુ ન અન્યપત્ની
 જીવ ભલે જાવ, મન નહી પલટાય-ચિત્ત

કા—ક— (જુવો કેવી અજાણી) એ રાહ

કપટ-ગાંધી જોટાએ પ્રેમ છે પ્રેમ તણી કાંઈ નેમ છે

કામ-શીઠ જડેન મુને બાળ (૨)

નક્કી થાવો મારો કાળ

કપટ-જાણ્યુ તુજ પ્રેમ અ નેમ છે

ધીરી ધીરી જાણ્યુ તુજ પ્રેમ અનેમ છે—જાણ્યુ

કામ-સાચી ભગવત આરા

કપટ-નહી થશે તું નીરાશ

લાવું પાળેલો પોપટ જેમ છે—ધીરીયા લાવું—જાણ્યુ

કામ—ફનેડમંથા-જા જડેન જા.

કપટ—... ... હા—હા—હા

ધીરી ધીરી ઉતાવળે ભગડશે કામ—

કપટ— ગીતી.

ઘર પુછતાં ન જવાએ, વ્યારે આવશે ફરવાને માટ

લાળ વાતે નહી છોડુ, લાવું અહીઆં કરી કપટ ઘાટ

કામસેના— પીલુ હીપચંદી

લાઁચ સખી કરી ઘાટ ગમે તે, મનમોહન મમ મનને દમેએ

મદન થકીએ મન મોહને કીધી છે ઘાયલ ચિત્ત ભમે છે—લાઁચ

બ્રમર ધનુષ્યથી મારી નેન બાણે, અંતરમાંડી એ મુરતી રમે છે લા.

વદન અલોકીક નીરખી વાલમનું,

પ્રેમ ઉમળકા મનમાં સમે છે—લાઁચ.

સુંદીર સાડી મન કચવાવે વિણ એ બહાલા કાંઈ ન ગમે છે—લાઁચ

સંગીતસાજ આ દીલને ન રૂચે,
 વીયોગ વેદના દીલને દમે છે—લાવ્ય
 રસીઆ વીણુ રસ વતી નવ રૂચી, વીરહે વેદાતુ મનઆ સમે છે
 છત્ર પલંગ છબીલા વીનાએ,
 હુતાશન બાળે આ ચિત્ત લમે છે—લાવ્ય.
 લાગે સખી સુખદાયક સર્વે,
 મનહરથી મોજ ગળે સમે એ - લાવ્ય.

(અરૂપે ભેધ)

ગજલ.

કામ-સામે લાવ્ય જે નીહાવ્ય આવ્યા પ્રાણનાથ,
 યુક્ત કરીને લાવ્ય જોડું રનેહ તેહ સાથ;
 બહાલા એ વાલમ વિણ દીલને નહી ચેન,
 કામકાજ સઘળું સુકી ઝટ જા તુ બહેન.

કપટ-જઈ બોલાવી લાવું હાલ બહેન તારી પાસ
 પાથરીને પ્રેમ જાળ પુર તારી આશ
 લલભલાને ભોળવ્યા મેં પાછ વીધય વિખ
 પૈસો ઘણો મેળવ્યો છે મંગાવી ને ભીખ
 કામ-લઈને હાથ લાકડી શું ચાલે છટાદાર
 જા જઈને લાવ્ય તેડી એ હૈયાના હાર

સુમતી-(સ્વગત) વાત કરી સખીને કાંઈ, મારે નયન બાણ
 મોકલશે શું તેડવા એ હરણુ કર્યા પ્રાણ

સુમતી- (કાણુ હશે રમણી) એ રાહ

શી નાજુક રમણી છળીલી શી નાજુક રમણી
કાણુ એ શામા, રતીસમ રામા, લુલાવે કામા,
ચિત્તહર ભામા, નવિન છબી નમણી-છબ
રતીના સરખી, નયનથી નીરખી
ચિત્ત રહ્યું હરખી, પ્રિતેથી પરખી
જુવે ભામીની મુજ લણી-છબીલી.
જાહુનો જંતર, મોહની મંતર
આ મુજ અંતર, ઉપર નીરંતર
પ્રેમમાં નાંખ્યો હણી છબીલી.

કપટ-(આવીને) રાગ સોરઠ ત્રીતાળી.

સલુણા મમસંગે આવો, સખી મમશાણી ન તલસાવો-સલુણા
વાટ જુવે મમખાઇ વીયોગી, આનંદ કીડા કરીએ સંભોગી
પ્રેમ પરસ્પર ઈચ્છી અમૃત ભોગી થ્યો લહાવો-સલુણા

સ્વાર્થદંત્ર - ત્રીતાળી ચોપાઈ.

શાને માટે શેઠજી શરમાયો, મુખેઆની સંગે તમે જાઓ,
જાણો ખાનગી મીત્ર તમારો, નહી વાત આ ઉચરનારો
પંડીત જનને દેશાટન પ્રેમ, સર્વે શાસ્ત્રનું ભાષણું એમ
વેળ્યા વાસ કચેરી પ્રવેશ, મળે ચતુરામ તીહાં વીશ
માનો શેઠજી એ નીરખાર વેર્યા રનેહમાં રૂટે સાર

જોઈતો—સાળે શેઠને સમજાવ્યું ઉંધુ, બાથુ દેહેડો લઈને આ પુલ
 યાકમો—એમાં શેઠનું થાય વગોણું, નક્કી થાય જગતમાં જોઈ
 બાથુ તાલબાળનો આ ઠામ, છાનો રહે નહીતો જગડશે ઠામ
 વેસ્યાવાડો વટાવીએ જ્યારે, લગડ ધણે લઈશું તે વારે
 સ્વાર્થ—છોલ દોસ્ત મારા દીલબ્બન, આપો આતો વીંટી મહેરબાન
 મુમતીવીલાસ— ગીતી લાવણી

વીંટી આ હીરાની આપુ તુજને જા હાથે પહેરી
 ફરજે જઈ પતંગમાં મલકાવી મુખ બનીલાલ લહેરી
 સ્વાર્થકર્તા— ત્રીતાળી ચાપાઈ

પુરતા અમ જેવાની આશ ધન્ય શેઠજી છે શાખાશ
 કીધો સેવકપર હિપકાર જાઓ મુખે છોડીને વીચાર
 રજા લઈ છું હું શેઠજી હાલ, પાછો મળીશ આવીને કાલ
 સુમ—જાઓ મુખેકાલે તમે મળજો, બોલેલા બોલ પુરા પળજો
 જયો સ્વાર્થીઓ સાફ લગાડી, કોક વખતે દે વાત ઉઘાડી
 માટે હાલ એની સાથે જાણું, કાલે એકલો ચાલ્યો આણું.
 કપટકળા— (વાંચી હૃદયમાં) એ રાહ

ચાલોને શેઠજી જુવો વીચારી
 બેઠી ઝરૂખે એ ઝંખે બીચારી— ચાલો
 વહન મનોહર નીરખી તમારૂં
 જયે તુમ માળા છબી ચિત્ત ધારી— ચાલો

સ્મર તાપ તાપે થશે પ્રાણ હાની
 પ્રેમજળ સીંચી ઘો વેલ મુધારી— ચાલો
 આપ પધારી કરો તમારી
 નાણુક બાળા છે બાળ કુંવારી— ચાલો

પ્રવેશ ૪ થો.

સ્વાર્થદત્ત — (છે જન પાલક ટાલક) એ રાહ
 શેઠ ગયા ગુણીકાના ઘર છોડી નીજકુળની લાજરે
 શુભ શીક્ષા દેતાં શ્રીકાર, લાલ ન એમાં મળે લગાર
 વળી એ ઠાપે અપરમપાર, બગડે મારૂ કાજરે— શેઠ
 શ્રીમંતોની સાથે બેશી, કરી ખુશામત રાખવા ખુશી
 કરે ગમે તે તેના ભોગ, મુજને એમાં શાનો શોગ
 સાધી મીઠો ભાવણ ભોગ, સાધી લેવું સાજરે— શેઠ
 ગમતુ ભાલ્યો એ ગણીકાને તેથી ચહાશે આ બંદાને
 કાલ્યું સાચું મેતો લહાણ, કરશે એ નક્કી વખાણ
 થઈ શેઠને બહાલી પ્રાણ, ખુશી બંદા આજરે— શેઠ
 ભેઠતો—મોહોકમો (આવી) (ભાલ્ય અરે ભવકુર) એ રાહ
 બે—મો— ચાલ્ય જટ પાપી આ થાતુ અગાડી

નહીતો માર ખાઈ મરી જઈશ આંહી

સ્વાર્થ—મારમારી કીધો છે અધમુવો મુને,
 માય પડુ બાવા ઘો મુને ભાઈ

જો—મો—

ચાલ્ય ચાલ્ય

શેઠની પાસે ગયા વિણ ક્યાં જઈશ

સ્વાર્થ—જાવા દો બાપજી હું ગરીબ મરી જઈશ

જો—મો—

ચાલ્ય ચાલ્ય

સ્વાર્થદત્ત—

ગીતી લાવણી.

લ્યો વીંટી જક મુકો કહી શેઠને કરાવીશ રાજી

બને તેમ બનવા દો સાર ન કાઢો કરતાં પતરાજી

કરશે તેવું ભરશે લેવું ન દેવું એસાં આપણને

અડે આજડે નાંહી દીલ વીચારો લાવી ડહાપણને

બને તેટલું કરવું, હરીધનને પેટ ની જ ભરવા

સ્વારથ શાને તજીએ, શીક્ષા દેવી નાહક શું કરવા

જો—આવી નીચ સોળતથી શ્રીમંતના બાળક જામાં બગડે

સ્વારથ—જવાદે મુજને જમવા શામાટે મુજને તું અહીં રમડે

જો—ચાલ્ય સીધો હમ સાથે નહીતો જાણુ ધક્કા મુક્કી થારો

મો—મન ગમતું જમવાતું ચાલ્ય જમાડુ જરૂર શેઠ પાસે

પ્રવેશ ૫ મો.

સેજલદે

(મારીબાઈરે) એ રાહ .

ફરવા ગયો છે સમી સાંજનાં સુમતી સ્વાર્થીઆ સંગે

સદા—રાત ગઈ પણ કેમ ન આવ્યો ? આજ્રણ પહેર્યા અંગે

બગાડ્યો તે પુત્ર તારો

સેજલદે—.....હુદ પાપી સ્વારથીઓ નથી સારો

સ્વાર્થ—(નેપથ્યમાં)..... શાને માટે વગર વાકે મારો

સેજલ—બોલ બોલ્યો સ્વારથીઆ જેવો

ભેંધતો—(નેપથ્યમાં) આદ્ય શેઠની પાસે

સેજલ—ભેંધતો ક્યાંથી બોલ્યો અત્યારે

સ્વાર્થ—(નેપથ્યમાં) મોકું મુજને થાશે

છોડા જવું છે જમવાને

મોકમો—માર ખાધા વીના તુ પાપી નહી માને

સ્વાર્થ—મોકો આવું નાકક માર મારો શાને

સદાકુળ—સુમતીને મુકી ક્યાં આવ્યો કહેને બાળમમ ક્યાં છે?

મોકમો—હુદ બોલ્ય તારા મુખેથી વેશ્યાના ઘરમાં છે.

સેજલદે—મોકું શું બોલે છે જા જા

મોકમો— નહી માને શેઠાણી તમે રહ્યાં રાજા

ભેંધતો—ત્રોડી છોડી વખોડી કુળની માઝા

મોકમો—સ્વારથનીજ સાધન કરવાને ઉધી સલાહ બતાવી

વેશ્યાને વાસે મોકલીઆ લોગા શેઠ લમાવી

સદા—સેજ—એવું તે કહી હોય જા જા

મા. ભે—સોગનથી કહુ શેઠ તમારા વાત દાખવા માટે

વીંટી લીધી શેઠ લોગવી લઈ લીધી હમે વાટે

પાછળ ગયા નહી માનો.....

સ્વાર્થ—વહી જાયે વખત મારો જમવાનો

સેજલહે—ખોલ્ય સાચુ એ પાપી તું રહી છાનો

ગીતી લાવણી

રાહુ ચંદ્રને ઘેરે એમ શેઠ શુભકાંઠી ઘેરાણા

શું ચાલે ત્યાં મારૂં પ્રેમ દોરે પાંધાર્ય દોરાણા

સદા—સુમતીની સંચતમાં રહીશ કદી નહીં ચોળે ચોળુ કહું છું

સ્વાથ—કાંઈ વાંક નથી મારો.

ચોકચો—હુદ તને હું રોજ કહે બહિષ્

સેજલ--અરે ધણું તેં ખાધુ, પણ એ મરીળ ગોલા
ધર ધાવ્યુ

બ લઈને મુખ કાળુ

ચોક--ખેસવાનું સાચુ કાવ્યુ ડાળુ

પ્રવેશ ૬ ઠો.

મમસેના-(મોહોલે પધારો) એ રાહ

કરી પાવન મુજને આજ પીયુ પ્રાણુ આપે પધારી

મારાં સરવ સુધાર્યાં કાજ પીયુ પ્રાણુ આપે પધારી

કર્ચું અંગ શીતળ શીરતાજ પ્રીયુ પ્રાણુ અપે પધારી

મદન હીચોળે માણીઆ શેઠજી દાસી સાથ

તન મન સૌ શીતળ કર્યું મણી પ્યારી પ્રીયે પ્રાણુનાથ-પીયુ.

ચીતહર અંદન વૃક્ષ સમ મણી બહાલી આવેલ

વીંટાણી પીયુ પાસમાં થઈ પ્રેમની રેલમ છેલ-પીયુ.

અરહ રૂતુ અતી શોભતી ઉજવળ અંદની રાત
 સુખ કર લેહેરો પવનની બહાલા વીલસોછો લલીભાત-પીયુ
 મન મંદીરમાં રમી રહ્યા નહી જાવા દઈ ઘેર
 અવ નવી રીતે લોગવો માણો વૈભવ વિધિ વિધ પેર-પીયુ
 તમ મન ધન સૌ આપતું અરયુ દાસી થઈ આપ
 સેવા કરે સંગે રા પીયુ અવર પુરૂષ ભાઈ બાપ-પીયુ
 સુમતીવીલાસ - (હતો માને પેટે) એ રાહ

પ્રેમ પરિક્ષા તારી જોતાં મુજને હર્ષ વધ્યો અતિશે
 વિભવ ખામ્યો ભારી જોયો નહી કે અન્ય તરૂણ વીરો
 નીચ જાત ગણીકાની છતાં પ્રપંચ ન રંચ વર્યો તુજમાં
 સદાય રાખુ સંગે સાથો પ્રેમજ જણ્યો તુજ મુજમાં
 કામસેના ગીતી

ધડી ન મુકુ ન્યારા માણો વૈભવ સુખ હીલ લાગ્યું
 મુમ-વાટ જોતાં હશે માતા હાલ ઘેર જઈને પાછો આવું
 મરાઠી સાખી.

હાલ તુરત જાવાતું ઘેરે જઈ હવણું હું આવું
 વસ્ત્ર પોશાકને દરદાગીના સાથે લેતો આવું
 થઈ નિશ્ચીંત થઈ, હર હમેશ રહેવાનો અહી
 કામસેના- (સાહયબા મહુણા) એ રાહ
 પ્રિતમ વિચારો મુજ વિનતી સ્વીકારો

પ્રેમી પાતળીઆ તમે (૨) વેર જવું નામ એ વીસારો
 પળનો વિચોગ નહીં સહન કરૂં હું
 માઠી હું કહી કહી (૨) પ્યારા મારા અરજ અવધારો
 ધન દોલતને નવ ચહુરે, બ્રહ્મ સાથ નાથ પ્રિતીરસ પાઓ
 યોવનનાદાનને દહ મારા છેલડા, હવે નહીં જરી તલસાવો
 વેલછાઈ છોડો જાવાની પ્રેમ વેલડા
 પ્રિતે હસીને હસાવો—
 અર્જુનાત્રીની આ ઉર મહી લઈએ
 સમજાવો શાણા કહો જાગું શું કહીએ
 સુમ—હવણું હું આવું ન મન મુઝાઈએ—
 કામસેના.....પ્રિતમ

પ્રવેશ ૭ મો.

જોઈતો— (આઈ વેરી શુક બંગાલી)એ રાહ
 શામાટે ઉધાડ્યો પટારો વીચાર ઉર ન લાવો કંઈ
 બાઈ ગયા છે બહારે બાપા ગજવામાં શું ઘાંચુ લઈ
 ઘરેણું કયાં લઈ ચાલ્યા સઘળું તરકરકેરૂં કીધું કામ
 જરીબ નાહક માર્યા જાશું મુઠો પાછુ આવે કામ
 સુમતી— (બબા તુ કોણ મને કહેનાર) એ રાહ
 છેટે રહે મુરખ નીચ ગમાર
 નીચ જાતી નોકરની છે તારી

નકકી ખાખાનો લાલ તુંમારી
 જોડાના ઉચકનાર છેટા
 ઘર આખાનો માલીક હું છું
 ઠેણુ મને કહેનારો તું છું
 શીખ દેનાર, જાણ્યો ગમાર, નહી રોકનાર
 ખંઠા તો ચાલ્યા આ બહાર—છેટા

સદા— ગીતી

સુમતી ભાઈની સંગે કરે રકાઝક તું જોઈતા શાથી
 જો—કરી ચારીને ચાલ્યા લીધુ ધરણું બધુ મળુસમાંથી

સદાકૃષ્ણ— રાગ બનઝારો

ચીત લડકે બળે મમ પ્યારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 જોજ—પહેલેથી વાત ન માની આખર થઈ તેથી હાની
 પસ્તાવે પડી આવારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 જાણ્યું ન ઉઠશે અંગારો, જાણીએ નેમે સારો
 કહુ બોલ કહ્યો ન લગારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 સદા—તેં વખાણુ કીધાં ભારી પણુ ચાલ્યો ચાલ ન ચારી
 કરી સોખત તેણે નહારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 દાગીના ચોર્યા તમારા ઉરમાંહી ઉઠે અંગારા
 કંટાળી બેઠા હવે હારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 જોજ—ઉરમાંહી અતી સુઝાવું હવે ઘડપણમાં શું થાવું

કરી જોડા વેશ્યા ચારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 જોડા સૌ લજ્જા ગુમાવી કોપે ગુસ્સો ઉર લાવી
 દેતાં શીખામણ સારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 સહા-ધરમાંડી કદી નવ આવે મન ધાયું કર્તો ભાવે
 મુખે રમે જારી વીજારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 ધન મીલકત ઘણી ઉડાવી હવેલી હરાજ કરાવી
 કીધો મુજને લાગારી પુત્ર કપુત નીવડીઓ ભારી
 પ્રવેશ ૮ મો.

કામસેના—

ગાયન.

(પંથે પરદેશી) એ રાહ.

જોઈ રસીયાના દેદાર, દિલે હરખાઉ.....હુ
 વચને વળી આન્યા ઝહેલા, ખુશી થાઉ...હુ
 પલક વરસ સમ લાગતી, કલાક જુગ સમાન
 વિયોગ વન્હી નવ સહુ, થાય પ્રાણની હાણ—
 થાતાં આકુળ વ્યાકુળ તન મન મુંઝાઉં.....હું.

મુમતી—સાચો પ્રેમજ તાહયરો મુખે ન વર્ણવ્યો! જાય
 સત્ય પ્રેમ તુજ જોઈને ઉર અતિ હરખાય.

કામસેના—આવો પ્રેમ સહા ઉર ધરજો, ઉર ચહાઉ...હું

મુમતી વીલાસ—(પ્રિયા ખીના મોરા)એ રાહ

લીયો પ્રિયા હાખીના આ લાવ્યો હુ તમ માટ (એટલે)

આ છે સર્વે આણ્યુરે, નોકરે તો બાણ્યુરે
બાણ્યુ તેણે છતાં આણ્યુ કરી જુદો ઠાઠ-લીયો
ખાપાણને કહેશેરે કીધા વીણ ન રહેશેરે
જમને હું હવણા આવું જોઈ સઘળો ઘાટ-લીયો
કમસેના— ગાયન

(નધી જમતમાં સાથ) એ રાહ.

નહી જાવા દઈ પ્રાણ, જશે તો યશે પ્રાણની હાણ;
શીદ નાહકમાં કડળાવે! ખ્યારા, બની પ્રેમ અઝાણ
પળનો વિયોગ સહન ન થાયે, જાવા ન દઉં લગાર
જશે વાલમ તરછોડી તો, વિણ મહેતે મરનાન;
અંતરમાં કાંઈ કાંઈ થાતું, વિયોગ બાણે વિધાતું;
સુણી જવાની તુમ વાણ, નાડી નાડીથી ત્રુટે પ્રાણ
સાખી

આંતરઃપુરમાં બેશીને માણે! એશ આરામ,
પ્રિતી રસ પીને પાઈએ, સુકો જાવા નામ,
નર મારો વિયોગ બાણ—નાડી નાડી—નહી.
સુમતી વિલાસ— ગાયન.

(એન ના પડે દર્શ પીયુ વિનારે) એ રાહ.
ખ્યારી નવ વહુ વાત હું જવાનીરે
જવાની વાત, કરેતુજઘાત રહુતુજ સાથ, દિનને રાત
શું પછી કહેવાનીરે—ખ્યારી.

કામસેના—અગણીત પ્રિયુ પ્રેમ ગણતરી ન થવાનીરે
 પ્રાણાધાર ! જોઈ દેહાર ! હર્ષ અપાર ! શાણા સરદાર
 સંગે રંગે રહેવાનીરે—

શુભતીવિદ્યાસ—.....ચારી૦—

પ્રવેશ ૯ મો.

સેજલદે—

ગાયન.

(પ્રિતીના પંથનો પ્રથમ ગુથેલો) એ રાહ.
 ચતુર ડાહ્યો વિવેકીને શાણો જાન્યો મુરખ સરદાર
 વેશ્યા ધરે રહી નામ કુળાવ્યું, ગુણી એ જાન્યો ગમાર
 સદાકુળ—

સમજજી વગર દીધી સ્વત્રંતા, તેનો આ પામીએ સાર
 અનિતિ કરતાં ન રોક્યો જરીએ પસ્તાઉ પારા વાર
 નીચની સોખત થતાં તે વંકર્યો નીંદાય જગમાં અપાર.
 વેશ્યાની સોખતે ચઢીને તજીએ શ્રાવિકનો કુળા ચાર.

સેજલદે—

સાખી.

ધર્મ કર્મ ભુલી ગયો, ભુલ્યો ચિત્તતું ભાન
 લક્ષણ શુભ દીધાં તજી, જની ગયો હેવાન
 જીન મંદીરે જાવું તજીયું તજ્યો જગત બહેવાર—

સેજ—

ત્રીતાળી ચોપાઈ.

ભલું થયું તું આંખો ભાઈ દઉ શીખ મુજ તું આંહી

સુ-માણએ વાત જવાયો સૌ શીખ પાસે રહેવા લો
 હુતો બઠવાથી બહુ ધરાયો કહેવા છેવટ બોલ બે આંખો
 નાહક માંથું ફેડો વારંમવાર માટે ચાલ્યો હુતો હવે બહાર
 સેજ-જાત વણીક નહી નાફાફ એમાં કહેવાય નહી કાંઈ સાફ
 છેક ગાંડા થવું ભાઈ છોટો જરા ડહાપણમાં ચિત બેડો
 માટે બેસોને મોડું જવાશે એમાં ડહાપણ તુમ કહેવાશે
 સુમ-માણ ડહાપણ બેઠું એન જરીએ આપવીચાર દીલમાં ઠરીયે
 રાઠો પણ નહી રોકાનારો બહુ ને બહુ જનારો
 સાઠી નાઠી છે બુદ્ધિ તમારી તમે મુકાવી લજ્જા મારી
 સદા-કુળ બેાળુ શીદને કુળ બેાળે.....
 સુમ.....શીદ ચઢી બચ્ચો વાંટોળે

વાત સત્ય વદીને બહુ હવે ઘેર કહી નહી આવું
 સેજલદે— (મળે ક્યારે પ્યારી મારી) એ રાહ.
 કહો નાથ હવે શું થાયો, મુજ અંતર અકળાએ-કહો
 દુઃખી દીલના દુઃખો દગારો, બાળે દીનને રાત;
 બધી કાઢી જાતને ભાત, નહી ચિત્ત શાન્ત, બળે ઊર
 લાહયે - કહો

વેશ્યા કુછંદે બગડયો અતિશે, ભુલ્યો નિતિ વિવેક;
 તણ દીધો ઉત્તમ ટેક, છકી ગયો છેક, સામો હવે થાએ-કહો
 છેવટ બચ્ચો નૃપતી પાસે, કરો કાંઈ વીચાર;
 બચ્ચો જલદી રાજ દુવાર, પામશે સાર, અવરન ઉપાયે-કહો

પ્રવેશ ૧૦ મો.

સુભગા—

(ત્રીતાળી ચોપાઈ)

સુભા પ્રીતે તમે પ્રાણુન થ લાવો વીચાર ઉરની સાથ
 લાડકવાઈ લીલાવતી બેના, ચોગ્ય ઉત્તર થઈ પીયુષેની
 પત્ર વેહેવાઈને મોકલીઆ તેના ઉત્તર નહી કહી ફરીઆ
 બન્યા ગર્વી હરી વાળ્યુ જેમ નવ ઉત્તર આપે કેમ ?
 સોમ-આંચો પત્ર વેંહાઈનો આજ લખ્યો વીચાર સજીને સાજ
 લગ્ન લેવાનું હવે જણાવો લખે ઉત્તર તે મોકલાવો
 ઉત્તર આવેથી વીચાર કરશું રૂઠું લગ્નનું કામ આદરશું
 તેડાવું જોશી આજો ઠાર કરવા લગ્ન દીવસ નીરધાર
 રૂઠા મંડપ રચાવું પ્રિયે જોઈ વેંહાઈ હરખે ચીતે
 હાંડી તકતા અમરૂખ છાટ મરૂ મંડરનો રૂઠો ઠાઠ
 કરી જમણ રૂઠાં જમાડુ તારા કેડ સકળ પુરા પાડુ

પ્રવેશ ૧૧ મો.

સદાકૃષ્ણ—

(સોરઠી ગજલ)

આવીને રાજ હજુરમાં વહુ વચન હતો દીન થઈ (એટલેક)
 ગુણીકા રહી ગુણની બરી છે શત્રુ મમ ખરે ખરી
 મમ પુત્ર ચિત્ત લઇને હરી રાખી બેઠી છે ઘેર લઈ-આવી
 નીજ પ્રેમમાં ગાંડો થઈ છેકજ ગયો છે તે વહી
 ગાંઠે જરી હમને નહી કરૂ અરજ હું આવી અહી—આવી

હુકમ કરીને તે પરે મમ પુત્રને આણે। ઘરે
કરો મહેર હું દુઃખીપરે તે વીણ ઉર આરામ નહી-આવી
કનકસેન— (ભરથરી બ્રાતા) એ રાહ
જીવો નગર શેઠ (૨) લીયો વીચાર ઉરમાં ધારી
વાત તમારી છે ખરી પશુ જોર ન એમાં લગારી
પર વાવેતર (૨) ચરે ઢોર આપણું જઈને
એવ ઘણીને દંડવો કહો રાજથી શું કડીને
બની સુખ અતી (૨) નીજ હાથે કુવે જઈ પડશે
વાંક તહનો જોઈ કહો રાજ તને શું કરશે
તુમ પુત્ર જઈ (૨) વેશ્યા આવાસે ફસીઓ
શી રીતે કરવું કહો બની બેઠો એ રંગ રસીઓ
નહી વાંક શુનો (૨) ગણીકાનો તેમાં કાંઈ
દંડાએ શી રીતથી તમે વીચારો મનમાંહી
કરૂ કામ તુમ (૨) ચાલો તુમ સંગે આવું
હુકમ નહી ચાલે જરી કોઈ રીતેથી સમજાવું
સચી-ગુણીકાને ઘેર (૨) હજુર ઘર નહી જાવું
હીયો હુકમ તમે રાજવી, પળમાં અહીયાં બોલાવું
કનક-જઈએ આપે (૨) નહી ન્યાય વિરૂદ્ધ આચરવું
વગર શુન્હે નહી કોઈવું કહીએ દુઃખી હીલ કરવું
સહા-કૃપાળુ કૃપા (૨) દીન શેવક પર છે કીધી
ઇનસાફી અદલ મહારાજ અરજ ઉર લીધી

વીહુ—આપો આજ્ઞા (૨) એક અરજ છે પ્રભુ મારી

સચી—સુખે વીહુવક વર્ણવી દે કર્મ અરજ ઉચારી

વીહુશક—

ગાયન.

(જુવો છ તે ઘણી રંગપો ઝો નાથજી) એ રાહ
 શું કહું મુજ દુખની વાત ઝો બાપજી, રાંડતુ જોર નમાય
 કરે કજીઆ હમેશાં હું થાક્યો એનારથી, ઘોડી ઘોડી મારવાને ધાય
 વંતરીની પેઠે આવીને વળજે, રાંડ દાતણુ કર્યા વિના ખાય
 છોકરાંને છેયાંને નિત્યે બજુડે, રાંડ ગંધાતી કદીએ ન નાહય
 પાઠા પાઠોશીઓથી બાજે હમેશાં, રાંડ ભુડણીની પેઠે બહાય
 પુવડ રાંડની એ વાત ઉચરતાં, રાય ઉઠે હૈયામાં લાહય
 લે રોજ છાજીઆં, લોક જોઈ લાજીઆં
 હાય તને, ઝોાય તને, હાય તને હા હા હાય-શું

પ્રવેશ ૧૨ મો.

કામસેના—

ગાયન.

(સુંદર શામળીઆ) એ રાહ.

પ્રભુજી પધારી પાવન કર્યું ઘર મારું

મુજને અવધારી ધન્ય ભાગ મુજ ધારું—પ્રભુજી

નાથ પ્રજના આપ પધાર્યા, કારજ મારાં સર્વે સુધાયાં

હુંથી હર્ષ તરંગ વધાર્યા, પાવન કીધી પગલે તમારા

હુકમ કરો શિરધારું—પ્રભુજી

જુલામડી છુ નાથ તસારી, કરો કૃતાધ^૯ હુકમ શીરધારી
હાજર હજુર નથી દુર લગારી, હુકમ ઉઠાવું હથે^૯ બારી
કરી કૃપા ન વિસારૂ—પ્રભુજી

સચીવ— (રાજાની મુચનાથી) હાદરો

સોંપો પુત્ર શેઠનો વારાંગના વીચાર કરી, રે જરા વીચાર કરી
વારંગના વીચાર કરી, સોંપો પુત્ર શેઠનો વારાંગના વીચાર કરી
જાત કપટી જાણો વણીક ભરૂસા લાયક નહી જરી
સાંધ્યો તેથી રનેહ કહો આપે શું વીચાર કરી—રે જરા
વગર પ્રિયે સ્વાથી^૯ જાતી ભુલથી વરી
એહ વીણ અન્ય મળશે બુવો દીલ વીચાર કરી—રે જરા
રાજાજીની ભેટ લ્યોને સોનૈયા આ પ્રિત ધરી
મહીપતીનું વેણ આ વીચારો દીલ જરી—રે જરા
કામસેના— ગાયન.

(રાગ ક્ષત્રી કલકનો)

શાણુ સચીવજી બોલ્યા આશી વાણુ—

એ વાત બનનારી નથી રે

લેવા ધાર્યા દિન અબજાના પ્રાણુ—

એ વાત બનનારી નથી રે

મહાં મહેનતે મળ્યો છે પ્રિતી સંગ—એ વાત.

તે શું કશવવો ધારો તમે ભંગ —એ વાત.

એહ રસીલાનો રસ શું સુકાય —એ વાત.

એક પળનો વયોગ ન સહેવાય —એ વાત.
 આવો અધરીત દેવો ધારો ન્યાય —એ વાત.
 સોતો પૃથ્વી રસાતળ જાય —એ વાત.
 માહારાજ રાખો માફ આ ન ઠીક —એ વાત.
 રાખો પ્રભુજી તણી ઉર પહીક —એ વાત.
 જાણ્યા જાણ્યા તમે નગરના શેઠ —એ વાત.
 મુગ મારે પહોચી વળ્યા હશે ઠેઠ —એ વાત.
 રાય આય તો દીએ ભલે અન્યાય —એ વાત.
 મીન જળથી ન જીદુ રહે કદાચ —એ વાત.
 ગ્રાણુ કાયથી ન જીદા રહે કોઈ પેર —એ વાત.
 શેઠ સીધા સીધા ચાલી જાઓ ઘેર —એ વાત.

સચીવજી—કામસેના ગાયન.

(ઊંટોને કુંવર મારા હાથને) એ રાહ.

સચીવજી—હઠને હઠીલી તને હવે

કુણ્યું કણું તે કુપાનાય—હઠને

જાણ્યાં તમેને પ્રેમ ઘેલકારે, જોયા પ્રેમીના દેહાર

રાજ કરેને સરકારને તણવાર કર્ય તૈયાર

કામસેના—આવે કેમ વિસવાસ.

સચીવજી—..... હઠને

કામસેના—જીદુ વિસવાસ કેમ શેઠનોરે જાણું સ્વાર્થીની રીત

અજગા હે સારી સ્વાર્થને, જાણું સચીવજી ખચીત

સચીવજી-..... હઠને
કરાર કરાવું પાઠો સેઠનોરે, નહી જુઠો તે થનાર
પરણીને જટ તે પાઠો વળે, સંજે સંસાર સુધાર્ય-હઠને
મનાહી સાખી.

કાંમસેના-અવધિ ઉપર ઘડીએક જાયે, તો મમ મૃત્યુ થાયે
તુમ વચાનુ પાણુ રાખુ પણુ, દઉ તમ શીર હલ્યાએ
કરાર જો જુઠો કરે. સ્વાસ્થી આ સ્વાસ્થમાં ફરે.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો.

જાનારીઓ:- (સુંદરવરની સુંદરી) એ રાહ
લખી મોઢવ્યો લીલાવતીએ પત્ર પ્રિતમ અવાસ
આતુર ચીત અંતે માહયરે સાથા સેઠજી સુમતીવીલાસ
પીયુજ પધારજો એટક

જોઈ-કહી થાયે પોગજ સૌ પ્રકાશ વીધન આવે લગનમાં
મોઢ-આપણે તો જમવાની આશ, જઈએ હોસે લગનમાં
શા માટે થવું નીરાશ, જઈએ જટ લગનમાં

જાના-નવ પલ્લવ ધારી રહેરે રૂતુ વસંત જેમ
નવ યોવન હું વેલડીરે આપ વૃક્ષ અંદન જાણુ એમ-પીયુ

જોઈ-કયાંથી જાણુ છે ગુણીકાથી પ્રેમ જઈએ

મોઢ-જમતાં પેટ ઘસે નાહુ હેમ-જઈએ

જાના-પરણી સર્વ વાતનારે પુરે મનના ડેઠ

વીણુ લક્ષ્મી સમી થશેરે જાણે રામ સીતા સમજોડ-મીઠું
 જોડ-પણ છે એક મોટી પોડ-જઘએ
 મોઢ-તેમાં શાની કરે માંથા ફોડ-જઘએ
 સુખે જમને જલેળી સજોડ-જઘએ.

પ્રવેશ ૨ જો.

ગીત.

ઢોલ ઠમક્યાને વર વહુના હાથ મળ્યા,
 ગુણવંત પ્રતી પ્રીયા જોડ મળ્યા.
 જેમ દાનની સાથે જસ ઉજામાં,
 એમ વરને કન્યાના હાથ મળ્યા.
 જેમ હીરો તે કુંદનમાંડી જડયો,
 વર એવો કન્યાને હાથ ચડયો.
 જેમ સાગરમાં નદી નીર ભળ્યાં,
 એમ વરને કન્યાના મનડાં મળ્યાં.
 જેમ ધંદ્ર ધંદ્રાણીની જોડ લળી,
 એમ વરને કન્યાની જોડ મળી.
 આજ મોતીતણા મેહુલા વરસે,
 આજ સુરજ સોનાતણે દરસે.
 રતનાકર રેલ્યો આનદને,
 સુખી પુશી સહુ થાઓ સજજનો.

ચોપાઠ ત્રીતાળી

મો--જાઓ જોતજ ને વધાવોરે

મુલ--.....મારી પાપક વરને દ્યો દહાવે;

મો--મારી દક્ષણા મુજને અપાવોરે.....

જોઈ--.....જાઓ પારેળ આને પતાવે;

મુલ--જેનો જોયુ જમાઈ મુજચંદરે આજે મનને છે પુર્ણ આનંદ
દાન લીલાવતીનું દીધુરે પ્રીરે સુમતી વીલાસે લીધુ

પ્રિતે જમાડયો મહેતો કંસારં, રૂડી કીધી ઉપર ઘૂતધાર
મો--જોડુ જુગમાં અવીચળ ધાયરે હવે જાનને કરો વીદાય

પ્રવેશ ૩ નં.

ગીતી

મુગુ-શાળીમગ સાહેલી લીલાવતી જવાની સાસરીએ

લીલા-સખી મુલદાણી શાળી ગાઈ ગીતને આનંદ ઉરધરીએ

સાહેલીઓ-- ગરબો. સાખી.

શીયળ સુધારસ રાસયા ગઈએ ધારી પ્રિત

જ્ઞાન સાથ મગમત મળે સાંજાજાએ એક ચિત્ત

ચાલો ફરીએ સખી સહ સાથમાંરે

રાખીએ શોગળ રતન જૂનો રાથમાંરે

અવર પુરૂષ તાન જાતરે સાહેલીઓ-- ફરીએ.

સાખી.

પતિની ચોવા પ્રેમથી કરવી દિનને રાત

દુરુણ સધળા દુર કરી વસવું પતિ સંઘાથ
 વચન પતિનું ઉત્થાપન ન કરવું
 જાઠ વચન કદો નહીં ઓચરવું
 પાત દુલે સખી દુઃખી થવું રોલ
 ભવ રતન મધળું જોળે જવું રોલ
 રાખજો પતિને આનંદમાં—પતિ.

સાખી.

હિતમ કુળ દીપાવીએ, માત તાતની લાજ
 એ સભાળી વર્તીએ, કુટુંબ ન કરીએ કાજ
 રહાય કરે કેવળી લગવાન, શીયળવતી નારનેરે
 ફેઃ જન્મ મરણનું દુઃખ, કરે ભવ પાર તેરે;
 ગાયન.

(મમ માત બાઉ હું લણવા) એ રાહ.
 સાહેલી—જરા કામસર જઇ આવું લીલાવતી જહે....ની
 સર્વે— ઉભી રહે આવીએ સાથ બાથ કયાં કહે...ની
 લીલાવતી—સૌ બરો ?
 સર્વે— ન મુંઝાશે.

વિષ્ણુ કામ હમો કેમ જઇએ, ચિત્ત લહે...ની
 લાલબા—ભાણુ જરા હું જઇને આવું, માત મને બા-
 લાવે.....રે

લીલાવતી—મુકી મને તમે ચાલી જશે શું

લાલબા— ગુસ્સે થયે વસી જાવેરે

લીલાવતી—જાયો ચાલી ! ખહેની ઝાલી ! ઉભાં રહો

આજું સાથ

લાલબા આવી હું રહે.....ની

(લાલબા જાય છે મુમતી આવે છે)

મુમતી વીલાસ આ આંચો ફફટ દિલ્લદાર જાય છે

શે.....ની

સેજલદે

ગીતી

ઝાલાં ઝહેવણ આંચાં લાલ કહેં ક્યાં છે જાણી તારી

લી-છેડો મુજને જવાદો હુકો પાલવ મા આંચાં મારી

ગાયન.

(દારા દાડી દાડી દાડી)

મુમતી— ઝાલી ખોટાં ખોટાં ખોટાં ઝાનાં શું લીઓ

લીલાવતી— ભણે જાણો ખોટાં પણ મુને જાવા દીયો

મુમતી—પ્રેમ પાન કરવા હું આંચો શું તું નહી દેવાની !

જાવા છેરી વાત મુકીને શું નહી રોકાવાની—ઝાલી

લીલાવતી .....ભલે.

ધરતાં ધીર નથી આવડતી, મૂકી દોને હઠને

લોક લાજ ના હોયે ઝાલી, નીચ મુરખ નર ચેઠને; ભલે.

મુમતી. .... ઝાલી.

લોક લાજને જરી ન જાણું, છે અધરામૃત પીવું

પંચની સમક્ષ ગાથો પાણી, કહે હવે કેમ જહીવું-બહાલી
લીલાવતી—.....ભલે

જાવા ઘોને ઘણું થયું હવે સખીઓ મારી આવી
સુમતી—એમ નહીં સટકી જવાતુ ઉંધુ મને સમજાવી-બહાલી
લીલાવતી.....ભલે

વળગો નહીં અળગા રહો હું થી દેખો દ્વાર ઉઘાડાં
સુમતી—અંતઃપુર અહીંઆં છે ફરવું લે કરી આવું આઠાં
લીલાવતી—શાણે શપડાવી પણ ચાલી રોકીના રહી

સુમતી—દગણી ઠગીને શું ચાલી !

લીલાવતી.....નિલંબ થાઓ નહીં.

સુમતીવીલાસ—

ગાયન

(મને મુખકુ દેખાટો બોલો મોહન) એ રાહ
જઈ તર છોડીએ રાડ ખરી, નહીં જનશે એની સાથ જરી
છળ બળની લાગે પુરી ભરી, નહીં લેશ વાત મમ ઉર ધરી
વળગાડયું વેંગ નહીં ફેર જરી, નિજ પુર્વને પાપે મુજનેવરી
નવ ચાહું હું એને ફરી, મુકીએ સાચી મમ મુંઢરી
વન મદ રૂપ ગુણુ ભરી રડતી હશે મમ વિયોગ ધરી
ખાન પાન તણ બેઠી હશે, જોઈ વાટ મમ દુઃખેશ્વરી

પ્રવેશ ૪ થો.

ગાયન

(મારી પ્યારી અરે શું કરતી) એ રાહ

પ્રિયા મારી ખરે હા ! મુંઝાતી હશે,
વિયોગ દુઃખે રીખાતી હશે—પ્રિયા
એ સમ નાંહી અવર કેનારી,
મોહીની સાચી વશી તે વિશે—પ્રિયા
વેંગ આ વળગ્યું ચિત્ત જોઈ સળગ્યું,
એ સમ પ્રેમ ન આમાં દીસે—પ્રિયા
જલદી જાઉં નહીં રોકાઉં,
પ્રેમ અધરામૃત પાઈ પીશે—પ્રિયા
નિદ્રા નહીં હોય લેતી રસીલી,
હશે ઝખકતી તે પ્રેમ મીશે—પ્રિયા
હાલજ જાઉં રાંડ છો રોતી,
એના વિના જગ મુન્ય દિશે—પ્રિયા.

પ્રવેશ ૫ મો.

કામસેના — (કાફી જીલ્લો હુમરી)
સખી પ્રાણુ ગયા મુજને વીસરી હવે મેળવું તેમને કેમ કરી-સખી
વીરહ સતાવે એ વાલમનો ચીતડું મારૂં ગયાએ હરી-સખી
પ્રાણુ કાઢું એ પ્રિય વીરહથી પરંણી મુજને ગયા વીસરી-સખી
લીલાવતી— મરાઠી સાખી

રડતી મુકી રામા પતિ શું, પહાંચ્યા વેશ્યા પાસ
આશ ભરેલી આવી પ્રીતમ, દગાથી કરી નિરાશ

હવે મમ શું થાશે, વિયોગથી તન આ ત્રાસે-હવે
ગાયન.

(કંથ વિણ હાય હું છું હેરાન) એ રાહ.
પતિ વિણ હાય બની બે જાન, બુઝી ચિત્તનું જાન-પતિ
પરણ્યા સંગે રમવા રંગે, ધાર્યો અંત ઉઠ્ઠાસ
તરછોડી વેશ્યાધર વશીઆ, દિધો ઉડો ત્રાસ-પતિ.
અલખેલા છેલા પ્રિતમજી ! સંગે રમવા રંગ
આશ ભરેલી આની રોયે પણ થઈ આશા ભંગ-પતિ
જાંતરની ઉઠી ઉમીઝો અંતરમાંડી સમાય
જીવિત વ્યર્થ પાતથી તજનાં ચર ચર જરે ચિત દહાય
હામસેના-(પ્યારથી પ્યારો પ્યારી) એ રાહ
કપટ-પ્રેમથી પિયુ પ્યારી ભેટ સખી જો આવે રસીકવર
હામસેના-ક્યાં છે રસીક વર કહું સખી મારી
કપટ લાંબા નજરથી જો તું નીહારી
હામસેના-દેખાડ ભેટો અધિરી
કપટ-ધીરી સખી ધીરી
આલે ચાલ અમીરી
જો આવ્યા ભેટો હરખભર.....પ્રેમ
(સુમતી વીલાસ આવે છે)
હામસેના-પિયુ નમેરા ન થઈએ કદાપી

સુમતી—ખ્યારી નમેરો ન બન્યો અવાપી

પરણી સંધે ન પલટાણો

નમોઢે લોભાણો

હુ તું માં તણાણો

કામસેના—પ્રતિતિ છે ખ્યારા પ્રિતમવર

પ્રવેશ ૬ ઠો.

સદાકુળ -

ગજલ

લાજ આળડુ ગુમાવી એ છટેલથી લાખનો તે કાખનો બન્યો

વહેલથી—

ઉત્તમ પવ દીવાળીતું આઁયું છે બલે તેડવાને બહુ પણ

નહી વહુને મોકલે—લાજ

સેના—સાસરામાં બલણી ગયાં પુત્ર કપુતને તંથી નહી

મોકલે એ વહુ સપુતને—લાજ

સદા—લોહ લાજે બહુ પડે તેડવાને વહુ... ..

ભેઈ—.....ભેઈ લાંબો આડી આલો ખાડી હું થક

પ્રવેશ ૭ મો.

સોમદત્ત—

રાગ આશાવરી

જમાઈના ગુણુ બેયાવીના પરજાયા મેં જાળ

સુભ—કુળ ભેઈ કાગ કંઠ નાંખી મે.તી માળ

સુહુ—લોહ લાજે આંબા વેહેવાઈ તેડવાને કાજ

સોમ—હાલ નથી મોકલવી વાળ્ય પાછા આજ

મુગુ— (ગુર્જર ગુણ જ્ઞાન) એ રાહ
ભવ બાળ્યો છે મુજ ગરીબ સખી, કીધી છે અતિ

દુઃખચારી

શું વેર હતું તે કીધી દુઃખી જે હતી પરમ સુખીચારી
ગુણવંતી શુભ ગુણ ધારી, એ સખી શીયળવતી ભારી
એ રમ્યબાળ અનુરાગવતી મુગુએ ખીલા મનહારી.—ભ૦
શું સાર જડ્યો તમને તેનાં માર્યો બાળાધારી
જઈ ઉમેદ તેની મારી, કાંઈ તમને શું શ્રેયારી
સંસાર કાંઈ પીછાન્યો નહીં બેઠી એ બની ખીચારી—મ.

પ્રવંશ ૮ મો,

લીલાવતી - (આ શું બોલો આ શું બોલો) એ રાહ
શું દુઃખ ભાખુ, શું દુઃખ ભાખુ, રે સખીમમ શું —
નવ જોડાય કે પથરાય, ગમી છંદગી બ્યથા જાય—સખી
નીર વિનાની માંછલી, ચંદ્ર વિનાની રાત
પતિ વીનાની પ્રેમદા તેવી, અંતર દુઃખની ધાત
માન અવરજનનનું શું કરવું, વિના સખી એક નાથ
અપમાનીત પતિથી થતાં સતી, ઇચ્છે મરણનો સાથ
વેશ્યા ગણી વાલી, મુકી ગયા ચાલી, એ દુઃખ કેમ રહેવાય
સંસાર સુખ ન શ્વાને પીછાડ્યું, કહે હવે શું થાય—

લીલાવતી—

ગાયન.

(નાચથી નીરાસ થઇ) એ રાહ

પ્રાણથી તબાહ ગઇ (૨) સખી હું શું કરે -

નિકળ્યા વ્યભિચારી પતિ, જાણી મુજ ખુરી ગતી;

મન મહી સુંઝાઈ અતિ, મરેત વીણ મરે—

સાસરે ગઈ સુખ આશે, તજ ગયા પીયુ વેશ્યા વાસે

એવું જાણી તન ત્રાસે, પ્રાણ કેમ ધરે !

પ્રવેશ ૯ મો.

સદાકૃષ્ણ—

મરાઠી સાખી.

કપુત કુંવર પાકયો કુછંદી નામ કુખાવ્યું મારું

લાજ આગર હલકી કીધી જીવિત વ્યર્થ કયું ધાર

સુઝે નહી કાંઈ આરો ભવસાગર લાગે ખરો

અંગારોએ ઉઠયો કુળમાં સુજ પેટે શીદ પાકયો

ઘણું કલું પણ રહયો ન વશમાં હું એનાથી થાકયો

ખોઈ લજ્જા મારી હવે કરે શું આ દેહધારી

સદાકૃષ્ણ— (સુંઝાણી મધ્ય દરિએ ઘેરાણી) એ રાહ

પુત્રએ ક્યાંથી આવો પાકયો, હવે મુજ શું થશે રે

ખરે હું તો એનાથી થાકયો, હવે સુજ શું થશે રે

નામ કુખાવ્યું મારૂં, હવે કરે શું હાય

નામ જતાં કાંઈ નવ રહ્યું. અંતર ઉઠે લાલ

કાંઈ ન સુઝે હું પ્રભુ, શરણું આપો તમે વિશુ
 અશરણુ શરણુ તમે દિન બેલી-હવે મુજ
 પુત્ર જોઈ જીવ રીઝીઓ પામ્યો આતે આનંદ
 કુલાંશાર તે નીવડતાં, પસ્તાયો, મતિમંદ
 નાંખ્યો દુઃખ સગારમાં ઠેલી, હવે મુજ

પ્રવેશ ૧૦ મો.

સદાકૃષ્ણ—

મરાઠી માળી.

ખબર શું આપું શેઠજી શાણા તનફ આ ચીરાએ
 વંડી જાતાં છેકજ તેને ઉર બળે અતી લાલ
 નવ સુઝી મતી ભવ બાળ્યો સત વીલાવતી
 વીલાવતી - મરાઠી સાળી.

જીવનાં કર્મો જીવ લોભ । તેમાં વેશ નથી તમને
 પુર્વે કીધેલાં તે જાવ્યાં આ ભવ ભેટરાં અમને
 દોશ તુમ નવ જાણું, પુર્વેનાં સંચિત પરમાણું

સદાકૃષ્ણ

રાગ ઉપરનો

સુર આપની સુર માળકી સતિ ન થવી શાણી
 ધર્મ કાર્યમાં પ્રવિણ પુરણ ડાકી અને શુભ માણી
 વળી અતિ પુન્ય શાળા, ઘરને દીપાવવા વાળી

સદાકૃષ્ણ—વીલાવતી -

ગાયન

(જાહેર આશ છે જોગી તમારી) એ રાહ.

સહાદ્રુજ—સુકુળ વધુ તમે જુઓ વિચારી
ધારી લાચારી અમારી સ્વીકારીને
હુઃખ અમ કાપો સાંતિ પધારી સુકુળ
કરતાં કાંઈ ઉપાય, પ્રભુજી કરશે રહાય
હુઃખ સૌ દુર જાય, મુખ મુર ઉદે થાય
આનંદે રહા જેથી સસાર સુધારી—સુકુળ
કંઈક ઉપાય કરો, જેથી સુખ શાંતિ વરો
હુઃખી નાક દિલ ધરો, ઉપાધી હમારી હમે
બુદ્ધિ વંત બુદ્ધિ બળે તજવા લાચારી સુકુળ
લીલાવતી સાચું સસરાજી કહ્યું તે સઠ મં ઉર લહ્યું
ચરત કરે હીમ્મત ધરી પ્રભુજી કૃપાને વરી
પ્રભુજી કૃપાએ દઉં પતિને સુધારી

સહાદ્રુજ — ..... સુકુળ
ધરમ પસાય થકી રૂ હ ચવાની નક્કી
આદરો એના ઉપાયે જથી પ્રાપ્ત સિદ્ધ થાય
વધુ કહું શું તમોને ઉચારી—સુકુળ.
લીલાવતી—અકુળ છે ઇશ ગતિ પંજાયે ન મનુષ્ય મતી
હવે ન વિચાર કરે આપ સાથે પરવડે
સહાદ્રુજ—તો તો જાણું કે કીધાં અમને આભારી—સુકુળ
જાયન.

લીલાવતી — (અરે આ અબજાનો પોઠાર) એ રાહ

ઘો માત રજા આ વાર શોક નવ ચિત ધરોરે
 થશે ફતેહ જય જયકાર દિલે શાન્તિ ધરોરે
 ધર્મ પ્રતાપે વિજયજ મગશે મા.....તા ખરે
 છે દુઃખ નિવારણ નાથ સકળ ક.....પંથને હરે
 ઘો રજા કરો વિચાર.....ઘો.

(પ્રેમનો કોલદીયો રાજકુમાર) એ રાહ

ગુણુ-બહેન તુને સહાય કરો કીરતાર શુભ મુખવરો આવાર
 સખી મમ ખ્યારી પ્રાણુઆધાર બહેન

લીલા-સખી શુભ આશીશથી, ફળે સકળ મમઆશ.

ગુણુ-સ્વામીને સખી ભોળવી લાવી બાંધ જે પ્રિતીનો પાસ-બહેન

લીલા-સખી દીયો ને રજા હવે તો દિલ મુજદોડી જાય

ગુણુ-ધીરજ ધરીને ફતેહ કરજે, થશે અરિહંત સહાય-બહેન

પ્રવેશ ૧૧ ભો.

લીલાવતી— (જા જા તું કોણ મને કહેનાર) એ રાહ
 બનું કાળી નાગણુ ક... આવાર (૨)

એ કોણ પતિને વશ કરનારી, શું એ મુજ મુખને હરનારી
 નીચ એ કુલટા નાર— બનું

વેસ્યા એ છે આખા જગતની નારી,

હું છું શુભ પતિવૃત ધારી

વેસ્યા શુમાન, ટાણુ નિદાન, ડશી લઈ પ્રાણુ

ભોળવી લાવું ભરથાર—

બનું.

પ્રવેશ ૧૨ મો.

લીલાવતી— (હુઃખની વીજળીએ કુમળી) એ રાહ
 સામુ સસરાજી શીખ દીયો આ વારી
 ખનુ ભાવે હું ભરવાડી ભારી, ભોળવું ભરથાર—સામુ
 કાળી નાગણુ થઈને ડમ્બુ હું તો ભારી;
 મુખ છીનવ્યુ એ વેત્યાનારી, ઉર બળે અંગાર—સામુ
 મહીશીએ ચારજ એપતી લાવી આપો
 મમ અરજ ઉરે વૃદ્ધ સ્થાપો, કરશે કૃપા કીરતાર—સામુ
 મર્મ પસાએ બોળવું મમ સ્વામી
 હો હુઃખડાં જાશે વામી દીયો આજ્ઞા આચાર—સામુ
 સેજલદે—સુકુળ મા બાપની દીકરી છે આશીશ
 લીલાવતી—પત્ન સદ્ગુણ કરે જીગદીશ, મહીશીએ તૈયાર—સામુ -
 પ્રવેશ ૧૩ મો.

લીલાવતી— (શી અદ્ભુત તારી કૃતી) એ રાહ
 શું મનહર છે પતિ આકૃતીરે જાણે સમ રતી પતી
 ઉર અકળાય મુંઝાય મતી અતી
 ધન્ય ગુણીકા કીધી તેં અજળ કૃતીરે—જાણે
 મમ પરણ્યો તારો ક્યોં નાંખી પ્રેમની જાળ
 રખડાવી મને મુખથી કીધી હાલ હવાલ—ઉર—જાણે
 કાળી નાગણુ થઈ ડમ્બુ, બાળુ ઉર તમામ
 તુજ નજરે હું ભાગવું, પતિથી એશ આરામ—ઉર—જાણે

અંક ૩ જો.

પ્રવેશ ૧ લો.

લીલાવતી— (કામ દુલ દ્યોને કુલ) જો રાહ.

કામ દ્યો મહી અણ મુલ, જેનું સજ્જન મુલરે મુલવે-કા

મીકુ મધુરને વળી પવિત્ર મહી ઉત્તમ અતિ

જો આવે શોખી સજ્જનો ગમાર ના પામે જતી

અત્યુત્તમ જેની ભાસના

કામ

શુભતીવીલાસ— (મારે મહી લેવું મહી લેવું)

મનહરી મહી લાવો, મહી લાવો

મહીઆરી અહીંઆં આવો—મનહરી

મટકીનું મુલ બતાવો—મનહરી

મહી ચાખીને લઉ લહાવો—મનહરી

મટકી ઉતારી ચખાવો—મનહરી

લીલાવતી— (થયાછોરે પતિ તેજ પ્યારી) જો રાહ

અણમોલછે આ મહી આત ઉત્તમ ભાવ ન કદી થાએ

દુનિયામાં નહી મળશે જોડી, સમણ છે મુળણ

મહી માડ, છે ન્યાડ, જનન્યાડ, શું ઉન્યાડ, જમતાં મહી.

માડ શેઠણ તન મન રાણ અતિ થાયે—અણમોલ.

ભુઅચિંતણ : આવી સેઠણ જણેા તુમ તણું ભાગ્ય,

અહીં આવી, મનભાવી, મધ કાવી મહી લાવી,

મુઝો એક મોઢોર મટકીની પડશે, તુમથી ખસ્યાએ-અણ
મુમતીવીલાસ— રાત્ર ઉપરનો

મહી મીઠું ચાખ્યું મહીઆરી ગામડીએ વસનાર,
હું નરી, તું બરી, વસનારી, કોણ ઠારી
વળી કોણ પતિની કહાવો પ્રેમદા બત શું કહેવાયે
લીલાવતી—... ..અણમોલ.

બત રખારી, નામ સલુબી, રાજપુરે રહેનાર,
પતિમરો, અતિપ્વારો, રહે ન્યારા પ્રિયી ક્યારો,
નામ હનુમ્નો ઉત્તમ સુખાદારી, ફાવે ત્યાં બાયે—અણમોલ.
મુમતીવીલાસ

મર્મ વચન તું બોલે પ્રેમદા, બોલે વચન રસાળ
લીલાવતી—

નવ બાણું, કે પીછાણું, વેચીબાણું, કરનાણું,
મોઘુ છે ગોરસ માફ, તે નહીં તુમથી લેવાએ-અણમોલ.
મુમતીવીલાસ— રાત્ર ઉપરનો.

શા માટે તું બવાનું બોલે, મારી નયનનો માર
લીલાવતી- હાથ મુકો, કેમ ચુકો, પ્રેમે છુકો, શીદ કુકો
મુમતી—લે મુક્યો હાથ અલબેલી વાત નવ બવાની થાયે
લીલાવતી—... ..અણમોલ.

ફરિજનથી મન ઠરીએ શાણા, અહીંમાં નવ રહેવાય
મુમતી—મુશાણી, ગુણખાણી, તુજ બાણી, મર્મ વાણી.

લીલાવતી—સમજ્ય તમે વીચારો શાણા, મુખ નવ

ઉચરાયો—અણુ

મારજ મુકો બહાલા તમે તો ઘેર પતિ પુછનાર

અણુસારા, આતમારા, ઠગનારા, ભોળીદારા

મેં જાણી લીધા વીચાર તમારા પુર્ણ કદી ન થાયો—અણુ

(છોરો છોરો છળીલા) એ રાહ

લીલાવતી શાણા જાણ્યા રસીલા મુકો વિચાર છળીલા

નવ ચુક કદીએ હું લાજ—રસીલા

હવે જાણ્યા તમારા મેં કાજ, લાજ રાખો

જરી કાંડે જાજ—નવ

મુમતી—વાહ વાહ વચન શાં કાઢે મોટી લજ્જાવાન ભાવે

લજ્જા નવ હોય ખિતને કાજ—છળીલી લજ્જા

હાંશે ચઢી પિતિ તણે જાજ, લેમાં હોયજ

શેની લાજ—લજ્જા

સાળી.

છળી છળીલી ફાંકડી. ધણી સુરખ સરદાર

રસીલી કેવી રીતથી ચાછે છે સંસાર

લીલાવતી—જાણ્યું જાણ્યું શેઠજી ગુમાન, યગ તજે

બળે લાવો ભાન

પછી બોલો ચતુર રૂઝણુ—શાણા

લીલાવતી— (વિચારો પતી મારા) એ

રીસાઓ નહીં ખ્યારા

ઓ ખ્યારા છું દારા વો દેદાર તમારા—રીસા
સુમતી—દારા આ ચાખા જવા દેતું તારા, નાવે કામ મારા
લીલાવતી—.....રીસાઓ

સુમતી—અહીંથી તું દુર થાને રસ્તો તુજ ચાલી જાને
લીલાવતી—ગતાવી બહાલ પછી ચાલો થું ન્યારા

સાખી.

વીકટ પાટ સસારની, જાની પાર પમાય
વસમા બાકા દેકર, ગમાર બેશ્યાં આવ્ય

સુમતી—તાહક ન બાલો ખ્યારી તમે તો
લીલાવતી—લોકે પ્રિતેળી વિંધુ બેંતે ગમે તો

ગાયન.

કામસેતા— (રહેતું દુર નિચ પાપીઓ ગમાર)એ રાહ
ચાલી જા તું ચાલી નીચ પાપણી ગમાર
મેહેતાળુ લોળવવા કરે મનમાં વિચાર
ધિક્કાર ધિક્કાર તને હજારો ધિક્કાર
આવી તું તો દાર મારા, જોઈ તને ઉઠે જવાળા
જા જા જાણ્યા તારા ચાળા, ધાર્યાં તેં કરમકાળાં
જાણ્યા તુજ વિચાર, નહીં કાઢે કાંઈ સાર
જાણી તને હોંશીઆર, નથી મેહેતાળુ ગમાર

ચાલી જા અહીંથી નહી કાઢે રૂળ સારાં—જા જા
કામસેના— ક્ષત્રી કલંક.

બોલ્ય ચાલી કેમ આવી છું આ ઠાર,

ઠગારી ઠગવાને આવીરે

કીયા ભવનું તું વેર વાળનાર,

ઠગારી ઠગવાને આવીરે

મમ છેલાને શું છેતરે છીનાળ— ઠગારી.

ચાલી જા નીકર ખુટયો તારો કાળ—ઠગારી,

વહી સારાં સારાં દંભી વચન— ઠગારી.

ધારે મોળવવા મહેતાજીનું મનન— ઠગારી.

તારૂ ઘુત મેં જાણી લીધું તમામ— ઠગારી.

નવ આવતી કદીએ આણે હામ— ઠગારી.

લીલાવતી—જાણ્યું જગ વહુ જામનારનાર—

રંડા છે ધીક ધીક તનેરે

તારા હમડા કરૂ ઉલે બળ્લર--

રંડા છે ધીક ધીક તનેરે

રંડા આવવાની છું તો અહીં રોજ— રંડા.

એજ મેહેતાજીની રાંઝે માણું મોજ— રંડા.

તારૂ મુખ જોઈ આવે મને ખાર— રંડા.

તું તો નળા નળા માંટી કરનાર— રંડા.

રાંડ તારાથી જે જાર રમનાર—	રંડા
તે તો એકું જગતનું જમનાર—	રંડા.
રાંડ ઢેયડીને અડવું ઘટે નાંહી—	રંડા,
તારો સંગ નાંખે નરકની માંહી—	રંડા.

કામસેના — શામ ઉપરનો.

જાણું કરમ હું કાળાં કપાળનાર, ઠગારી ઠગવાને આવીરે
 નોઘ નોઘ રાંડ તારા ભરથાર, ઠગારી ઠગવાને આવીરે
 લી-રાંડ આંધળીને વળી હૈયા પુટ, રંડા છે ધીક ધીક તનેરે
 એ છે મારા ભરથાર માંથુ કુટ, રંડા છે ધીક ધીક તનેરે
 કામસેના—નીચ જાત નીચી જાત ભરવાડ, ઠગારી
 ઠગવાને આવીરે

ચાલી જા તું તુજ મટકી ઉપાડ, ઠગારી ઠગવાને આવીરે
 પ્રવેશ ર જે.

લીલાવતી— ગાયન.

અમૃત સમ અતી આનંદકારી મનમોહન હયો મહી લાવી
 મનમાંહી ખજે વેરણુ મારી, હયો મન મોહન મહી લાવી
 આ રાંડ જાલ નવ છોડે રે વશ કીધા મેહિતાળને
 મમ સાથે પ્રિત ન જોડે રે વશ કીધા મેહિતાળને

લીલાવતી— ગાયન

અમૃત સમ અતિ આનંદકારી મનમોહન હયો મહીલાવી

મન માંહી બળે વેરણુ મારી મન મોહન લયે મહીલાવી "
 મુમતી-મહીતારૂ છે અતિ મુખકારી મહીઆરી આવો ખ્યારી
 છે બળે એ જગરંડા ભારી મહીઆરી આવો ખ્યારી
 લીલાવતી-ખ્યારી કહી નવ બોલાવોરે રંડા રીસ ધણી કરશે
 મુણે જગ લાડી જખમારીરે, વિણ મહોતે કોટી મરશે
 કપટ-કુખું જે કહું મહીઆરીરે લુટી ગઈ લક્ષ્મી તારી
 હૈયા કુટી તું હારી રે, જોતરી બીજતાળી પહારી

કામસેના—(લીલાવતીને)

છેડા ગાંધે તે પારીરે લોભ લાજ પાળુ વીરારી
 ભુરકી નાંખી તે ભારીરે જાગુ લાય કરી તારી
 લીલો-મહી લયે મહેતાજી નીકું રે તન ગનને ટકા લગાશે
 નવ મનુષ્યતા આને અજીકુરે જગ રંડા ઉણી બાંધાશે
 ગીતી

ભાઓ હવે હું હારી હું ખોટી આ રાંડ હવે સારી
 ઘડી કામ નથી ધરમાં કરો કાળુ તુમ કહુ છું હારી

પ્રવેશ ૩ નો.

લીલાવતી - (બજબ ખુબી છે મેળમાં) એ નન.

અકળ ખુબી તુમ પ્રેમમાં સમજીથી સમજાય.

પ્રિત સાગરની લહેરમાં પ્રેમી જન મકલાય

સકળ પુણ્યને દઈ તજી ભમર માલતી રહાય;

કામજુગાત કાન્હજી કુબળામાં લોભાય.

પ્રેમ તુજ અજળ કામ પ્રેમ તુને પ્રણામ કરે,
તજાવે હામ દામ ધામ નામ નક્ષી ખરું;
નથી જોયા તાપ અને તાઢ મેંતો મુજ જન્મ ધરી
આવું સત્ય પ્રેમની ખાતર હુંતો પ્રેમ ભરી,
પ્રવેશ ૪ થો.

લીલાવતી — મરાઠી સાખી.

મન કાચુ નવ કરીએ સ્વામી વાત કહું સત્ય નાથ
ચાહ શક્તિ કંઈ ઉર મહી લાવો પરણ્યા પીયુ મમ સાથ
પતિ હું સતિ નારી સ્વામી માટે થઈ મહીઆરી
મરાઠી સાખી.

ચારી વચ્ચે હાથ દળાવ્યો, વળી હીંચાળે હીંચી
નમોએ મુજને રોકી રાખી ચાલી ગઈ ચીર ખીંચી
અરધીએ મુકી નાથ બધુ શું ગયા ચુકી
સુમતી — મરાઠી સાખી.

વિદમગ થાઉ સાંભળી ઝહાલી દંપતી આપણ મળીઆં
પ્રેમવંત તું પુરણ પ્રેમદા પરભવ પાતીક ટળીઆં
હુઝ સરવ દળાયાં, પુરણ પુન્ય તારાં ફળીઆં
કેમ કહું નહીં પહેલુ આવી કપટ નહીં કાંઈ બાણ્યુ
મહીઆરીનો વેશ ભજાવ્યો પુરો મેંતો ખીછાણ્યુ
પ્રિયા ધન્ય ધન્ય તુજને, લોળવી લાવી તું મુજને
વેસ્યા સંગ તજાવ્યો તે તો ભવ તારો મુધાર્યો

હુંજ અભાગી સર્વ તણને વેશ્યા સંગે ભવ હાર્યો
હવે કેમ મનવાળું કેમ બતાવું સુખ કાળું.

સુમતીવીલાસ — મરાઠી સાખી.

સકળ વાત છે સત્યજ તારી અછલ ગપ મમ મારી
ધન્ય ધન્ય છે પતિવૃતા નારી મતી સુજ સુધારી
કલંક કુળનું કાચું. શાળાસાં હું તને આપું

પ્રવેશ ૫ મો.

કામસેના - ગાયન.

બળ્યો કુળાચાર વેશ્યા નારીનો નીત્ય નવા બરથાર.
નિર્ભજ બની બજારમાં બેશી બોલાવવા નિત્ય ચાર
પ્રજળે મનહુ માફરે લાગે આ જગત ખાફ
આપણી સાથે આવીને બેસે હુઆ જુગારી નાદાર
(તેમનો ને સાથે આપણો પણ કે વિશ્વામ નવ લહે લગાર
પહેરી ઓઢીને નીકળો બજારે ધારી રતી સમ રૂપ
શાણા અને સમજુ જન સમજે વેશ્યા નરકનો કુપ—
હીણા પ્રસંગથી ઉત્તમ કુળની ઓછી અછલની નાર
બને વેશ્યા તે બહાલાં તણને તણ બહાલો કુળાચાર—
ચોવનમાં તે સુખજ માણે પણ ચોવન જ્યારે જાય
રામ રામ કીડા પડે નિજ કામે ત્યારે પુરી પસ્તાય

પરભવ પાપે પામી આ ભવ નિચ વેશ્યા અવતાર—
આ ભવ એવાં પાતિક બાંધુ પામુ ગતી શું સાર—

પ્રવેશ ૬ ઠો.

સુ-શુ- (બહાલાણની વાટથી અમે) એ રાહ
બહાલી સખી પતીને ભોળવી લાવીરે, નીચ વેશ્યાને
ભુલાવી - બહાલી.

ધન્ય ધન્ય સખી મમ પ્યારીરે કુળ ઉજાડ્યું તે પુન્યશાળીરે
ભેટ્ય પ્રીતે મને સખી મારી—બહાલી

માત તાતનું નામ વધાર્યુંરે ભવસાર્થક સહેજે સુધાર્યુંરે
ખાંતે કુળનું નામ ઉજાડ્યું—બહાલી

લીલા-સખી મળતાં થઈ હું તે રાણરે, ક્યાં છે બહાલાં
માત પીતાણરે

સુશુ-શુભ અવસર મુણી છે રાંછ સખી મમ પીયર વાટે
પધારોરે—મહીયર કુળનો હર્ષ વધારો—સખી—

શ્રીમંત અવસર કર્યો જગરીતીરે શીયળ પ્રભાવથી હું શવીતીરે
લીલા—બહાલી વાટ મહીયરની જોતીતી, સખી ચાલો મહીયરહવે
હું આવુંરે, નમી માત તાતને ખમાવું—સખી

સાસુ સસરાએ આજ્ઞા દીધીરે, હજી પતી આજ્ઞા નવ લીધીરે
સાચી સતીને સાચીએ વીધી—સખી—

પ્રવેશ ૭ મો.

લીલાવતી-સુમતીવીલાસ--

અસાર આ સંસાર ખરે છે અસાર આ સંસાર
હવે થશું અણગાર ખરે છે
ભવ અટવીમાં આવી છુવે પાંખાં પાપ અમાપ
સ્વારથ અંગે સાખી લીધાં ખાધી સાચા ધાપ--ખરે છે
સ્વારથ સુધી સગાં ગણે સડે પુત્ર અને પરિવાર
સ્વારથ સરતાં રહેતે અજગાં નિર્જળ બને જે વાર--ખરે છે
મ્હોટા મ્હોટા માળ બંધાવ્યા કર્યા બગીચા બહાર
લાખ કરોડો ધન સંચુ' પણ કાંઈ ન સાચ થનાર--ખરે છે
અશુદ્ધ દ્રવ્ય સંચુ' તુમ માટે બહાસા વીરવીલાસ
પરણાવીને કર્યો ખાવરવો નવ બનતું ઉદાસ--ખરે છે
કોણ માતને કોણ તાત વળી કેઈ ન કૈતુ થનાર
સુન્ય પાપ બે સંગે રહેયો જનું વાપ બાનાર--ખરે છે
સ્નેહ ધરીને શેવજે શીલુ ન લાગ મળા મંડળનાર
સફળ જન્મ તેથી શાવાનો હશે થશું અણગાર--ખરે છે
શ્રી રાંગીત લીલાવતી નાટક

(સમાપ્ત.)

જાહેર ખપ્પર.

છપાય છે.

લોક પ્રિય લેખકની કસાયેલી કલ્પવૃક્ષી લખાએલાં ઉત્તમ
પુસ્તકો.

શીલ્પ વીજ્ઞાનો ભોમીયો.

શીલ્પ દીપક, શીલ્પ શાસ્ત્ર વીગેરે ઘણાં પુસ્તકો
જાહેર પડ્યાં છે પણ આ પુસ્તકની તુલના થઈ શકે તેમ
નથી, દરેક કારીગરોને ઘણુંજ ઉપયોગી હોઈ સારી મદદ
કરે છે, સુલ્ક રૂકત રૂ ૧-૮-૦ ટપાલ ખર્ચ બે આના
જીદ પડશે.

શીવ પુરાણ.

શીવ પુરાણ જે કહેવા અને આપાઈમાં છે તે રાગ
ક. કાલાઈ વાંચનારાઓને મિલ્ય છે પણ આતું જમાનામાં
વાતા રૂપે વાંચનારાઓને તે પુસ્તકની ગરમત મળતી નથી
શીવ પુરાણમાં શેવ માગીને ઘણો સારો બોધ આપેલો
હોવાથી શેવ ધર્મીઓને અતી ઉપયોગી અને વાંચવા જેવું
પુસ્તક થશે. વાર્તા રૂપે હોવાથી અને તેમાં જોઈતાં પદો
દર્શાવેલાં હોવાથી ગદ્ય અને પદ્ય બંનેના શોખીનોને સરખું

ઉપયોગી થશે. બાઈન્ડીંગ છીંટનું સોનેરી નામ સાથેનું
રોયલ સોલપેબલ થશે મુલ્ય એક રૂપીઆ ટપાલ ખર્ચ
ત્રણ આના જુદું

પંચ રતન.

શ્રીમદ ભાગવત ગીતા.

આ ગીતાજીનું પુસ્તક અત્યુત્તમ હોઈ ઘણું સારૂ અને
લોકો પયોગી પુસ્તક છે. કાગળ ગ્લેઝ બત્રીસ પેબલ રેશ
મી પુઠાનું થશે કીંમત રૂ ૧-૦-૦ ટપાલ ખર્ચ જુદું.

પૃથીરાજ ચૈાહાણ.

ઈતીહાસીક નવલ કથા. આ પુસ્તક દરેક મનુષ્યને
વાંચવા લાયકનું હોઈ નીર્બળ માણસને જુસ્સાદાર બનાવે
છે જયચંદનો અભિમાન, પૃથીરાજ તથા અમરસી અને
રેણુસી કુમારનું વીરત્વ, ચંદની ચાલાકી અને તેનાં કબીલો
વીગેરે ઘણા ઉત્તમ વીષય અર્થાવેલા હોવાથી વાંચવામાં
ઘણુંજ રસીક થશે. સોનેરી નામવાળું સુશોભીત પુસ્તક
થશે. મુલ્ય રૂ. ૧-૦-૦ ટપાલ ખર્ચ બે આના જુદું.

હરદાસ આખ્યાન માળા

ચાહાલીસ આખ્યાનોનો મોટો સમુહ-બકતો અને સતીઓનાં તથા હરીશ્ચંદ્ર, ગોપીચંદ્ર વિગેરે સત્યવાદી રાજાઓનાં આખ્યાનોનો સંગ્રહ જે કથા વાર્તાઓમાં ચાલે છે તેવો ગદ્ય અને પદ્યમાં કદ સુપરસૌયલ બાર પેજ સાઠ ફોરમનું પુસ્તક થશે બાઈન્ડીંગ છી'ટનું સોનેરી અક્ષરવાળું મુંદર અને ભપકાદાર થશે મુલ્ય રૂ ૨-૮-૦ ટપાલ ખર્ચ જુદું

શ્રીમદ ભાગવત મનન

યાને

વૈષ્ણવ ધર્મ સત્ય શોધન

આ પુસ્તકમાં વૈષ્ણવ ધર્મનું ખરૂં રહસ્ય સમા-
ચેલું હોવાથી દરેક વૈષ્ણવોને વાંચવામાં ઘણુંજ ઉપયોગી
છે. આ પુસ્તક ભવરૂપી દુસ્તર સાગર તરવા માટે સાચું
નોકારૂં છે, શ્રીમદ ભાગવત મહાત્મ અને તેનું મનન
વડીલો પારજીત તર્ક વીધાની ખીલવણી. ભાગવત દસમ-
સ્કંધનું સત્ય મનન ઘણી ઉડી રીતે શોધી ને બહાર
પાડેલું છે. જે મનન અઘાપી પર્યંત કોઈથી બહાર પડ્યું

નથી. આ પુસ્તક વાંચીને તે પ્રમાણે વર્તવાથી ભવસાગર
તરવા શક્તિવાન થવાય છે તેની ખાત્રી વેળણવ બંધુબાના
વાંચવાથી થશે મુલ્ય અગાઉથી રૂ ૩—૦—૦ પાછળથી
રૂ ૪—૦—૦ દપાટા અર્થે જુદું.

નપુશક ચિકિત્સક યાને કમતાકાતનો કટો શત્રુ

આ પુસ્તકમાં નપુશકતા આવવાનાં તથા કાઠોરી
બનવાનાં કારણો અને તેના ઉપાય તાત્કાલ ગુણ કનારાં
દર્શાવેલાં હોવાથી કમતાકાત બનેલા માણસોને આ ઉપ-
યોગી હોઈ દરેક મનુષ્યોને અતી ઉપયોગી સદા પાસે
રાખવા જેવું પુસ્તક છે કારણ કમતાકાતી ન બનવા માટે
તાકાતવાન મનુષ્યોએ શા રસ્તા લેવા અને શેનું શેવન
કરવું તે બધું દર્શાવેલું છે માટે દરેક પુરૂષોને અતી ઉપ-
યોગી છે તથા સ્ત્રીઓના પુમ રોગોનું વીવેચન તથા તેના
ઉપાય દર્શાવેલા હોવાથી સ્ત્રીઓને પણ અતી ઉપયોગી છે
અગાઉથી ઘણાં ગ્રાહકો થઈ ગયાં છે અને થાય છે મુલ્ય .
અગાઉ થનાર ગ્રાહક પાસેથી રૂ ૧—૦—૦ પાછળથી રૂ ;
૧—૮—૦ પુસ્તક રાયલ બત્રી પેજ ગ્લેઝ કામળ પાકું
બીંટનું સોનેરી અક્ષરનું મુંદર બાઈન્ડીંગ થશે.

અગાઉ થનાર ગ્રાહકે પુસ્તકનું નામ લખી તા. ૩૧-૬-૧૦ સુધીમાં અડધા પૈસા મોકલી પાવતી મંગાવી લેવી. તે શીવાય અગાઉ ગ્રાહક થયેલો નહીં મળતાં પુરી કીંમત લેવાનાં આવશે. અને જે પુસ્તકની અડધાં નાણાં અગાઉથી ભરી નામ નોંધાવ્યું હશે તે પુસ્તકમાં તે ગ્રાહકનું નામ લખાવ કરવામાં આવશે અને અડધી કીંમતના પૈસા અગાઉથી મોકલી નામ નોંધાવનારને અગાંવી સહી આપવાના હાપેલી પહોંચા આપનામાં આવશે ગાટે થનાર ગ્રાહકે જે જે પુસ્તકના ગ્રાહક થવું હોય તે તે પુસ્તકના નામ અને તેની અડધી કીંમતના પૈસા નીચેના સરનામે પોતાનું નામ ગાગ તમ ચાકરા લખી મોકલવું

સરનામું—દલાલ પ્રધર્ષ

૬. સારંગપુર તળીઆની પોળ—અમદાવાદ.

તૈયાર છે:

શુકન પ્રભા ચરિત્ર

આ પુસ્તકમાં ૪૮૦ ધર્મનો વીગેરે ધણી જાતનો જોધ આપેલો. હોઈ એક વાર્તા રૂપે આ પુસ્તક છપાએલું છે જેથી વાંચનારને જ્ઞાન સાથે ગમ્મત ઉત્પન્ન થાય છે. કાગળો જોઈ છે પુનઃ છાંટવું સોનેરી અક્ષરનું છે મુદ્રણ રૂ-

કેત ૩ ૧-૮-૦ પેપર બર્થ ત્રણ આના બુદ્ધ કેત
બુદ્ધ નકલો બાકી છે.

ઉપરનાં પુસ્તકો શીવાય સામાયક પ્રતિક્રમણ વીગેરે
શ્રી જૈન ધર્મનાં દરેક જાતનાં પુસ્તકો મળશે. મળવાનું

ઠેકાણું દલાલ જેઠાલાલ વાડીલાલ બુકસેલર
ઠે. સારંગપુર તળીઆની પોળ—અમદાવાદ.

જાહેર ખબર

ઇનામ રૂ. ૧૦૦

વીદ્વાન રાજ વૈદ્ય ગોરજી મહાત્માનાં રાજ રજવા-
ડાઓમાં તથા દરેક સ્થળે પ્રખ્યાતી પામેલાં સર્વોત્તમ અને
દવાઓથી કંટાળી જઇ નીરાશ બનેલા માણસોને આશા
વંત બનાવનાર અત્યુત્તમ આપઘો.

હુમારી તાત્કાળીક ગુણને આપવાવાળી દરેક દવા-
ઓમાં કોઇ પણ જાતનું રસાયન છે એવી ખાત્રી કરી
આપનારને એક સો રૂપીઆ ઇનામ આપવામાં આવશે.

પરુપાર્થ જીવન અર્ક—આ દવા વીશેષ સ્ત્રી સંલો-
ગથી હૃદયદારથી અગર બીજા ગમે તે કારણથી બનેલા
કમતાકાતી મનુષ્યોને ઘણોજ ફાયદો કરે છે. અને પાતળી

પડેલી ધાતુને થટ બનાવી કમતાકાતીથી થતાં દરદોને નાબુદ કરે છે. અને પુરૂષત્વની પ્રાપ્તિ આપે છે. અને વૃદ્ધા અવસ્થાનું દુઃખ અનુભવતા અને ઘણી ઘણી દવાઓથી કંટાળી જઈ નીરાશ બનેલા પુરૂષોને આશાવંત બનાવે છે. આ દવાના ગુણ હમારી જાતેથી ગાવા કરતાં જથા બંધ ચોરડરો ચાલુ છે એજ તેના ગુણની ઉત્તમતા છે. એકવાર વાપરી જોવાથી ખાત્રી થશે. કીમત રૂ. ૨-૦-૦ .પાલ ખર્ચ છ આના બુદ્ધ

વીશહારી એન્ટિમેન્ટ—આ દવા કમતાકાતીને લઇને અગર હસ્ત છેવને લઇને અગર વીશેષ સ્ત્રી સેવનથી ઇંદ્રીની રંગોને એક જાતનો વિષ દોષ લાગુ પડે છે તેથી ઇંદ્રી પાતળી પડી જાય છે, વાંકી થઇ જાય છે, અને કામજોર બને છે તે વીષદોષને નાબુદ કરી ઇંદ્રીને પુર્વ સ્થિતીપર લાવે છે. અને ઇંદ્રીની રંગોને પૂર્ણ તાકાતવાન બનાવે છે. આ દવાના ગુણ હમારી જાતેથી ગાવા કરતાં ઘણું ગ્રાહકો આ દવા વાપરી તેના ગુણ ગાયા કરે છે અને ચોરડરો દેશાવરના ચાલુ છે એજ તેના ગુણની ઉત્તમતા છે માટે એકવાર વાપરી ખાત્રી કરવી કીમત રૂ. ૪-૦-૦ ટપાલ ખર્ચ છ આના બુદ્ધ. મળવાનું છે.

દલાલ પ્રપસં.

ડૉ. રાજેન્દ્રપુર તર્કીઆનીચોળા—અમદાવાદ

જાહેર ખખર.

નીચેનાં પુસ્તકો તૈયાર છે

નામ.	કીંમત
નરસિંહ મેહતા...	૮—૮
મીરાંબાઇ ...	૦—૧૨
સતી લીલાવતી ...	૧—૮
વીજાવેલી મામ ૧ લેા...	૦—૧૨
વીજાવેલી મામ ૨ લેા...	૧—૨
સતી દ્રાપદી ગદ્યપદ્યાત્મક ...	૦—૧૨
સ્તીરમણ ...	૦—૧૨
રામલીલા ગદ્યપદ્યાત્મક ...	૧—૦
મહીલામર્યાદ ...	૧—૦
આત્મકથા ...	૧—૦
સુરતની મુઢરી...	૧—૦
સુરતીલાલ ...	૦—૧૨
હીરુલાલનો વૈરાજ ...	૫—૦
વીજામ.વીજય ...	૦—૮

તે શીવાય જેન ધર્મનાં તથા બીજા દરેક જાતનાં પુસ્તકો મળ્યા, જાહેરગામવાળાઓને ટપાલ ખર્ચ વગર પાસે

મળવાનું ઠેકાણું.

બુકસેલર—ટલાલ જેઠાલાલ વાડીલાલ.

ઠ. સારંગપુર તાળીઆની પોળ—અમદાવાદ-

